

UPPSALA
UNIVERSITET

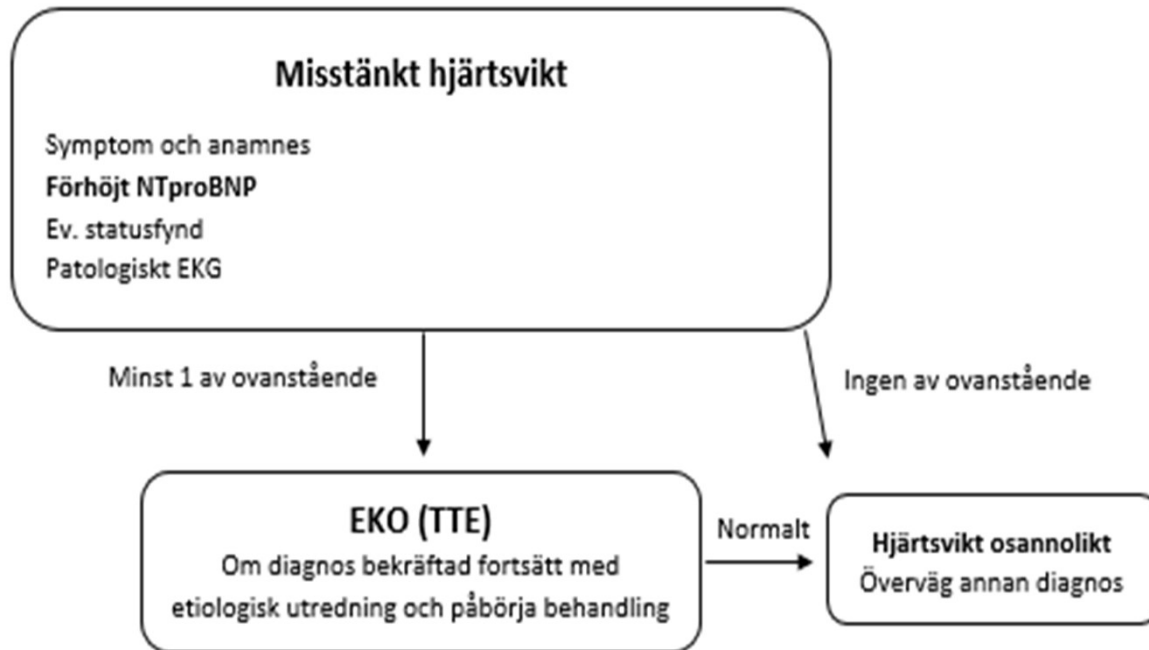

AKADEMISKA
SJUKHUSET

Hjärtsvikt – farmakologisk och icke-farmakologisk behandling

Christina Christersson
Överläkare Docent i
Kardiologen
Akademiska Sjukhuset

Misstanke om hjärtsvikt

**NTproBNP <125 pg/mL –
osannolikt med hjärtsvikt**

Fundera över differentialdiagnoser
NTproBNP kan vara förhöjt vid andra
sjukdomar

Hjärtsvikt är ett syndrom. Vi måste ta reda på orsaken!!

Initial utredning vid hjärtsvikt

Målet:

Fastställa att det är hjärtsvikt, vilken grad av hjärtsvikt och orsaken till hjärtsvikt

Anamnes:

Start av besvär, bröstsmärta,
Annan sjukdom, Ärftlighet, infektion,
Alkohol, Medicinering

Status:

Hjärta, lungor, buk, puls och blodtryck
Ekg

EKOKARDIOGRAFI

Provtagning:

NTproBNP, CRP, Glukos
Blodstatus, Leverstatus, Njurfunktion, Thyroidea

Klassificering av symtom enligt NYHA-funktionsklass:

NYHA I:	Strukturell hjärtsjukdom som inte leder till funktionsnedsättning/symptom.
NYHA II:	Symtom endast vid uttalad fysisk ansträngning.
NYHA IIIa:	Symtom vid lätt/måttlig fysisk ansträngning. Klarar av att gå ≥ 200 m utan vila.
NYHA IIIb:	Symtom vid lätt fysisk ansträngning. Klarar av att gå < 200 m utan vila. Svårt att gå uppför en trappa.
NYHA IV:	Symtom i vila, bunden till säng eller stol.

Hjärtviktsindelning

Europeiska kardiologföreningen riktlinjer 2016

Tre ”typer” av hjärtsvikt baserat på hjärtfunktionen

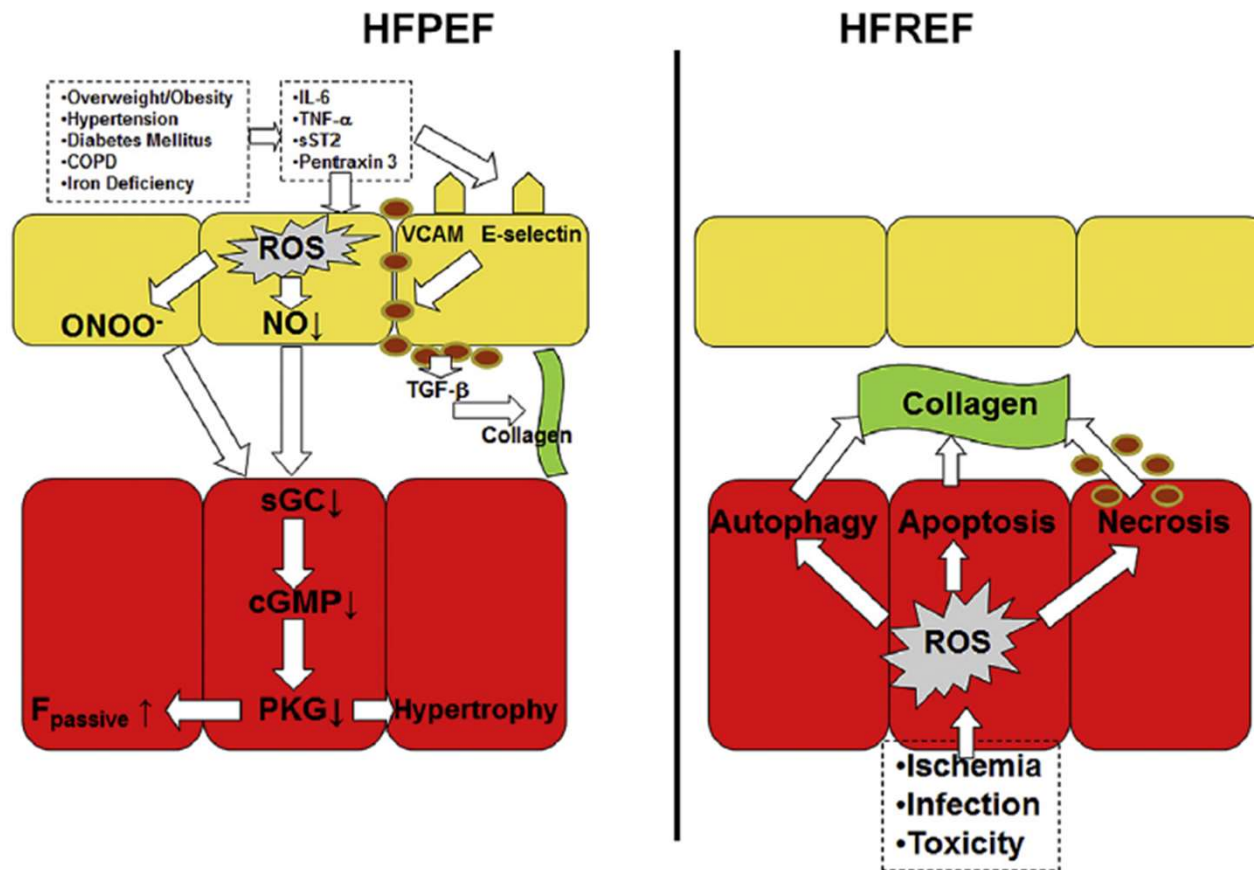
Type of HF		HFrEF	HFmrEF	HFpEF
CRITERIA	1	Symptoms ± Signs ^a	Symptoms ± Signs ^a	Symptoms ± Signs ^a
	2	LVEF <40%	LVEF 40–49%	LVEF ≥50%
	3	–	1. Elevated levels of natriuretic peptides ^b ; 2. At least one additional criterion: a. relevant structural heart disease (LVH and/or LAE), b. diastolic dysfunction (for details see Section 4.3.2).	1. Elevated levels of natriuretic peptides ^b ; 2. At least one additional criterion: a. relevant structural heart disease (LVH and/or LAE), b. diastolic dysfunction (for details see Section 4.3.2).

Etiologi Hjärtsvikt

Orsak	HFrEF	HFpEF	Äldre jmf yngre
Kranskärslssjukdom	Dark Red	Orange	Grey
Hypertoni	Dark Red	Dark Red	Dark Red
Kardiomyopater	Orange	Orange	Grey
Inlagringssjukdom	Orange	Dark Red	Dark Red
Förmaksflimmer	Orange	Dark Red	Grey
Klaffel vänster sida	Orange	Orange	Dark Red
Diabetes mellitus	Orange	Dark Red	Grey
Fetma	Orange	Dark Red	Grey
Alkohol	Orange	Grey	Grey
Toxiska substanser	Orange	Orange	Grey
KOL, Sömnapne, Högersidig hjärtsjukdom	Grey	Dark Red	Grey

HFrEF vs HFpEF patofysiologi

Myocardial Remodeling in HFPEF and HFREF

Dagens fråga

En **72-årig kvinna**, 10 veckor sedan diagnosticerad med **hjärtsvikt**.
Ekokardiografi **LVEF på 35%**.

Hon har hypertoni och tablettbehandlad diabetes.

Nu NYHA II

Status:

AT: Inga inkompensationstecken. Lätt övervikt. Hjärta-lungor: ua. Puls 78/min.

BT: 120/70

Läkemedel:

Enalapril 5 mg x2, **Bisoprolol** 5mg x1, Amlidipin, Metformin, Atorvastatin

Laboratoriesvar:

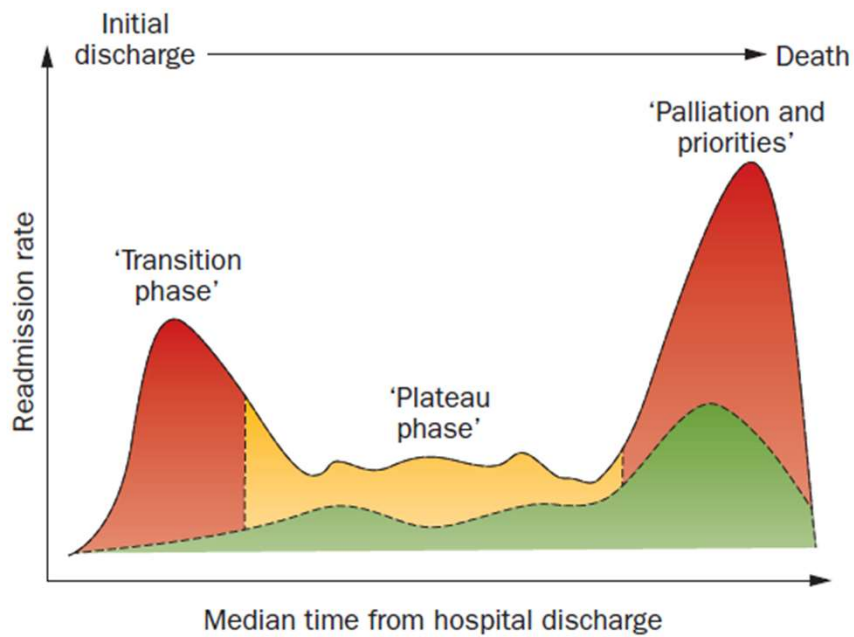
Hb 125 , eGFR 55, kalium 4,8, NTproBNP 495

Mål att uppnå vid hjärtsvikt

- Förbättrad livskvalitet
  - Minska sjukhusinläggning
  - Minska sjuklighet
-
- Erbjudas basbehandling
  - Erbjudas en strukturerad uppföljning
  - Identifiera de som har behov av mer avancerad behandling

Återinläggning för hjärtsvikt

Greene et al. Nat Rev Card 2015.

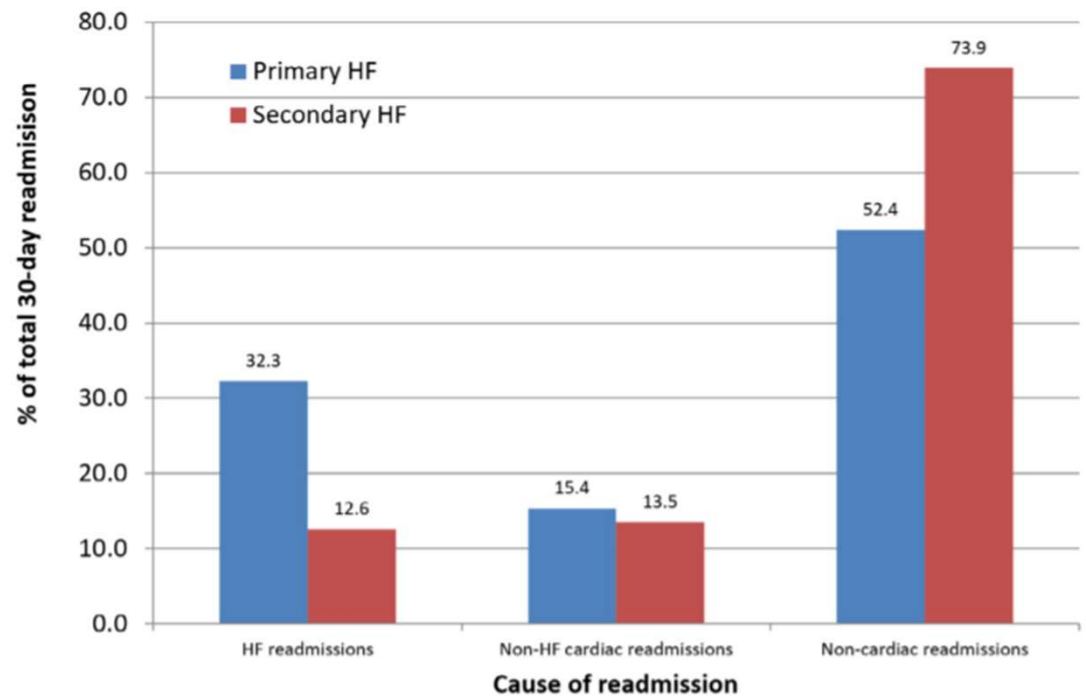
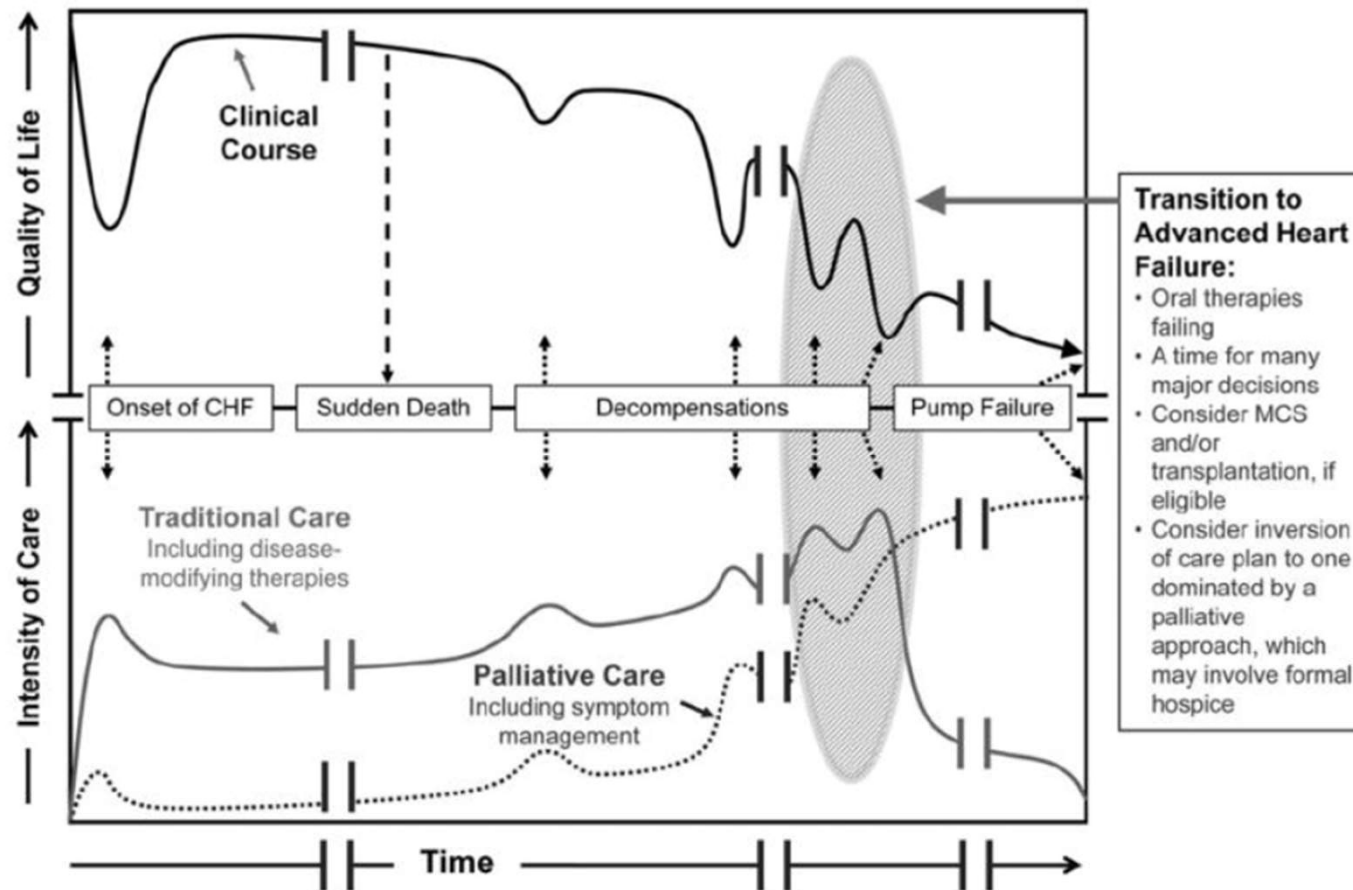

Figure 2. Causes of readmission among patients hospitalized with a primary and secondary diagnosis of heart failure.

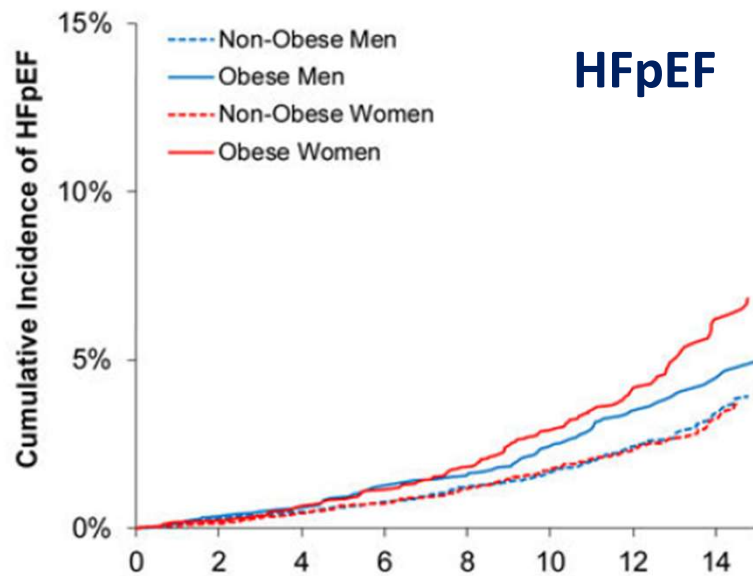
Kwok CS et al Am J Cardiol 2019

Symptom och sjukhusinläggning prognos

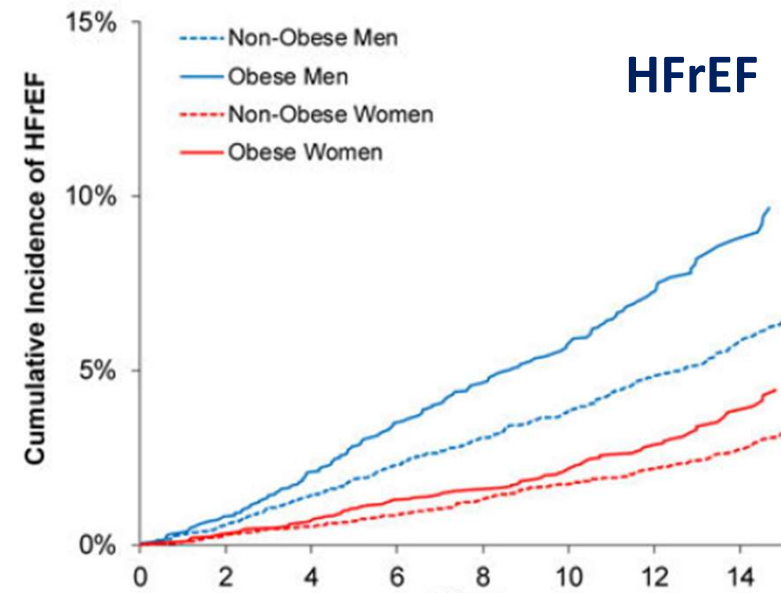

Allen et al. Circulation 2012

Livsstil – Övervikt/Fetma

N at risk	0	2	4	6	8	10	12	14
Non-obese Men	8424	7626	6694	5158				
Obese Men	2221	2028	1799	1337				
Non-obese women	9009	8470	7743	6342				
Obese women	3027	2815	2539	1994				

N at risk	0	2	4	6	8	10	12	14
Non-obese Men	9009	8487	7753	6377				
Obese Men	3027	2820	2522	1956				
Non-obese women	8424	7624	6721	5187				
Obese women	2221	2050	1804	1304				

Livsstil - Fysisk aktivitet vid hjärtsvikt

Socialstyrelsen riktlinjer Hjärtsjukvård:

Hälsa- och sjukvården bör

- erbjuda personer med kronisk hjärtsvikt fysisk träning inom hjärtrehabilitering.

Individuell bedömning av
vilken träning som passar bäst
Träning på recept

Behandlingsrekommendationer vid HFrEF

**BASBEHANDLING
TILL ALLA**

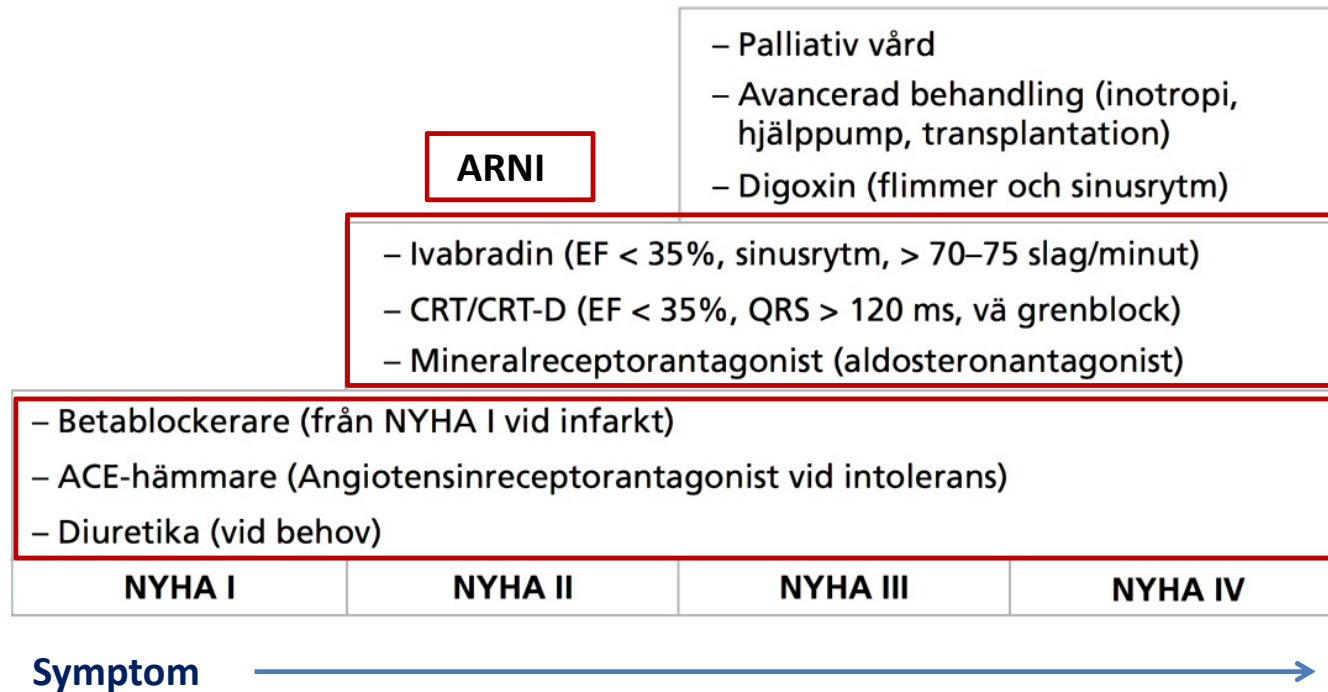
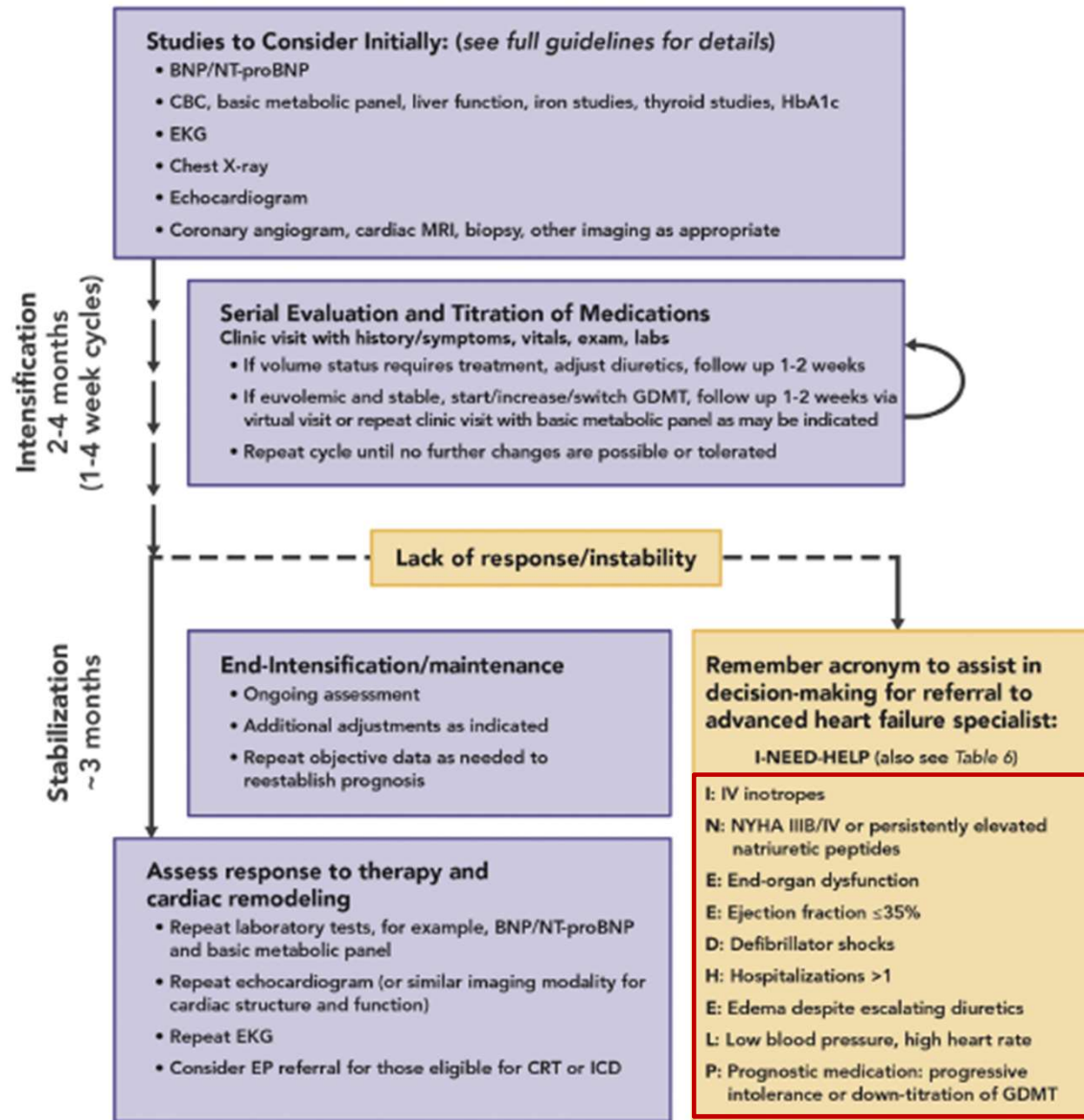

FIGURE 4 Testing and Medication Titration Following Diagnosis of HFrEF

Planering av behandling

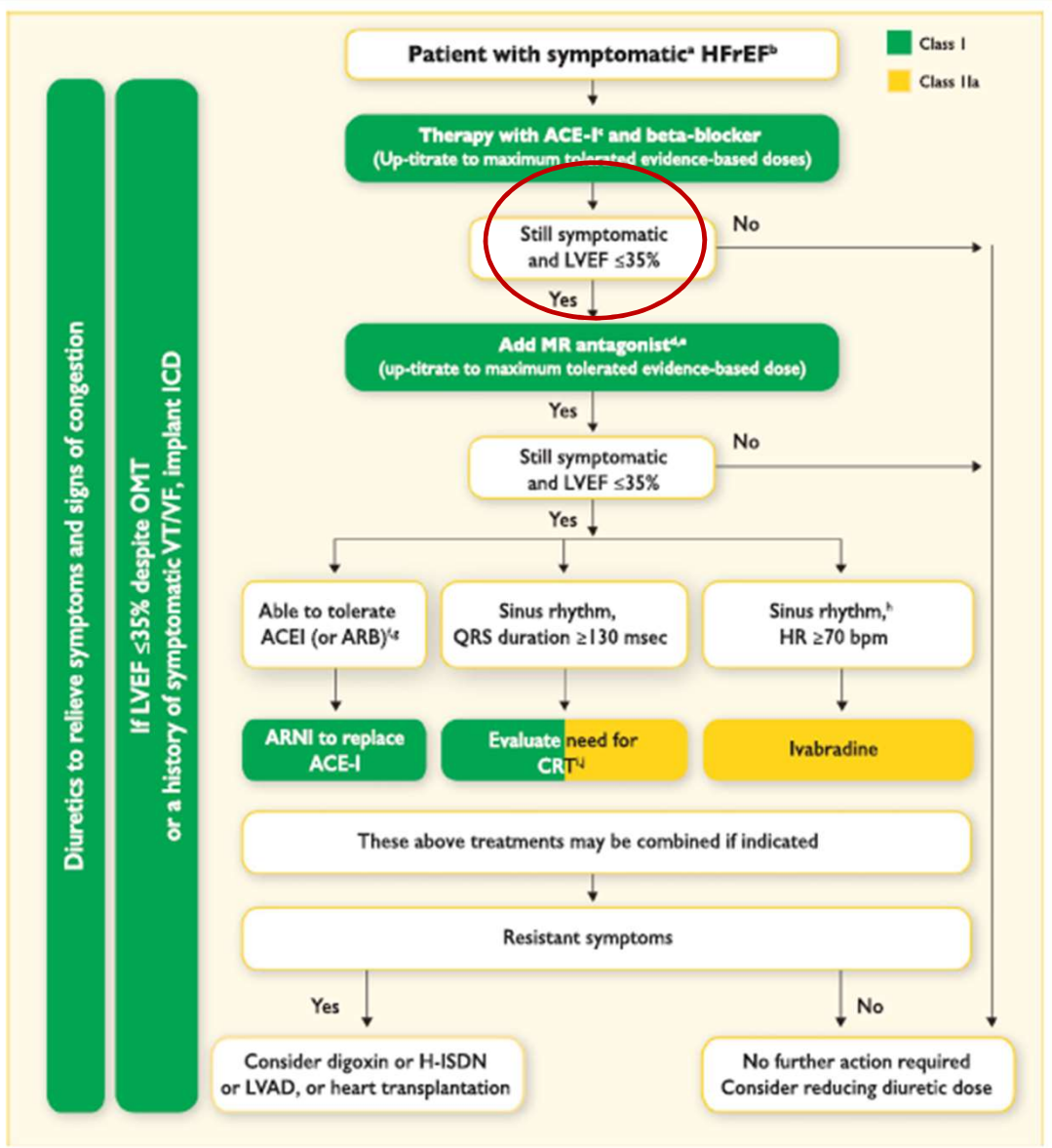
TEMPO

- Sviktsjuksköterskemottagningar
- Strukturerade mottagningar
- Tillgänglighet

Behandling HFrEF

Om patienten är fortsatt symptomatisk och nedsatt LVEF ta ställning till tilläggsbehandling

Behandling HFrEF

Mineralcorticoid/ Adosterone receptor antagonist (MRAs):

EMPHASIS-HF - Eplerenone upp till 50 mg

2700 patienter

NYHA II

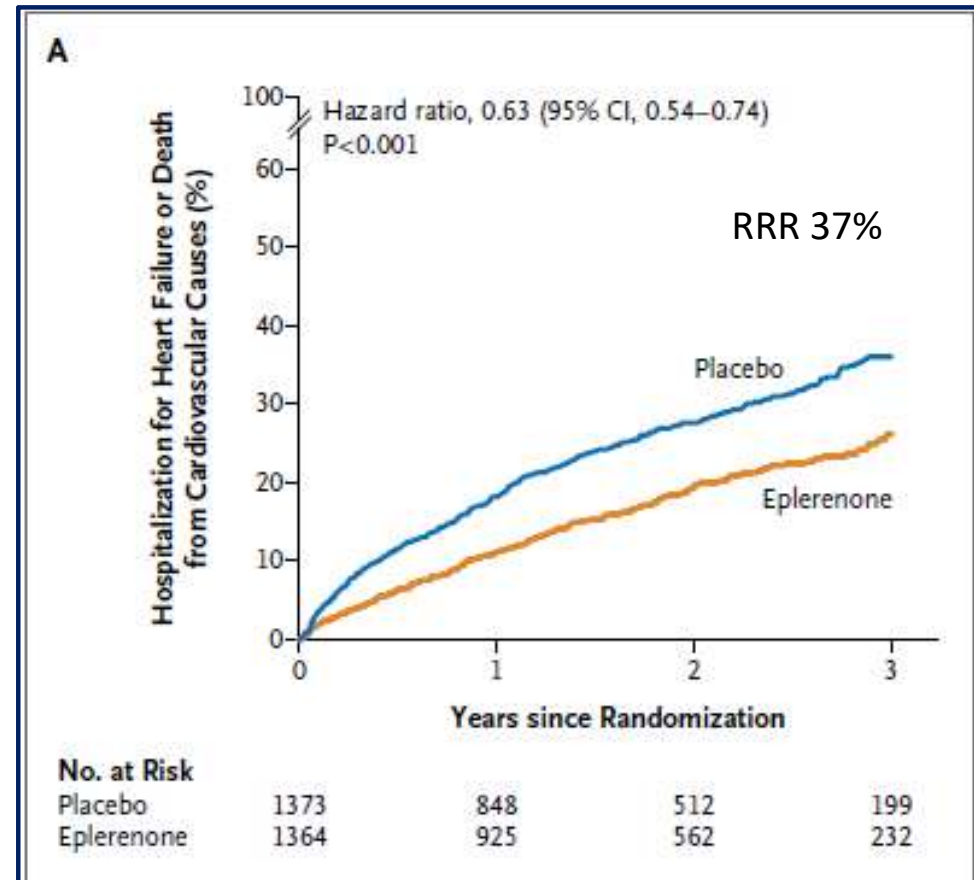
LVEF <30%/ <35% om QRS >130ms

Behandlade med ACE/ARB +

Betablockerare

Stoppades efter 21 månader

NEJM 2001

ARR för primärt mål 7,7%. NNT under 21 mån 13

Behandling HFrEF

Angiotensin receptor-neprilysinhämmare (ARNI)

PARADIGM-HF

8442 patienter

NYHA $\geq$ II

LVEF <0.40 (<0.35)

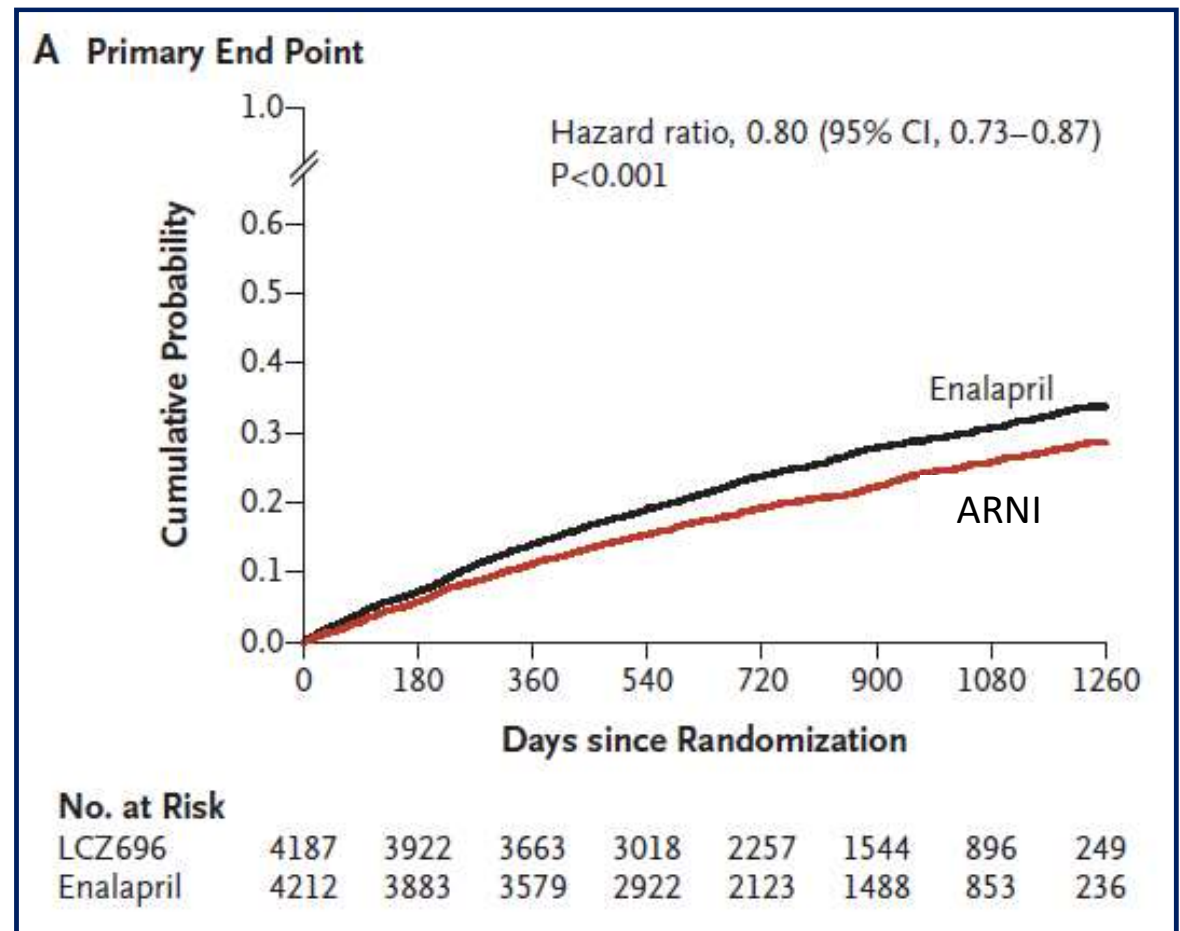
NTproBNP > 600 pg/mL

Studien bröts i förtid

21.8% händelser i ARNI

26.5% händelser i Enalapril

Mc Murray JJ et al NEJM 2014

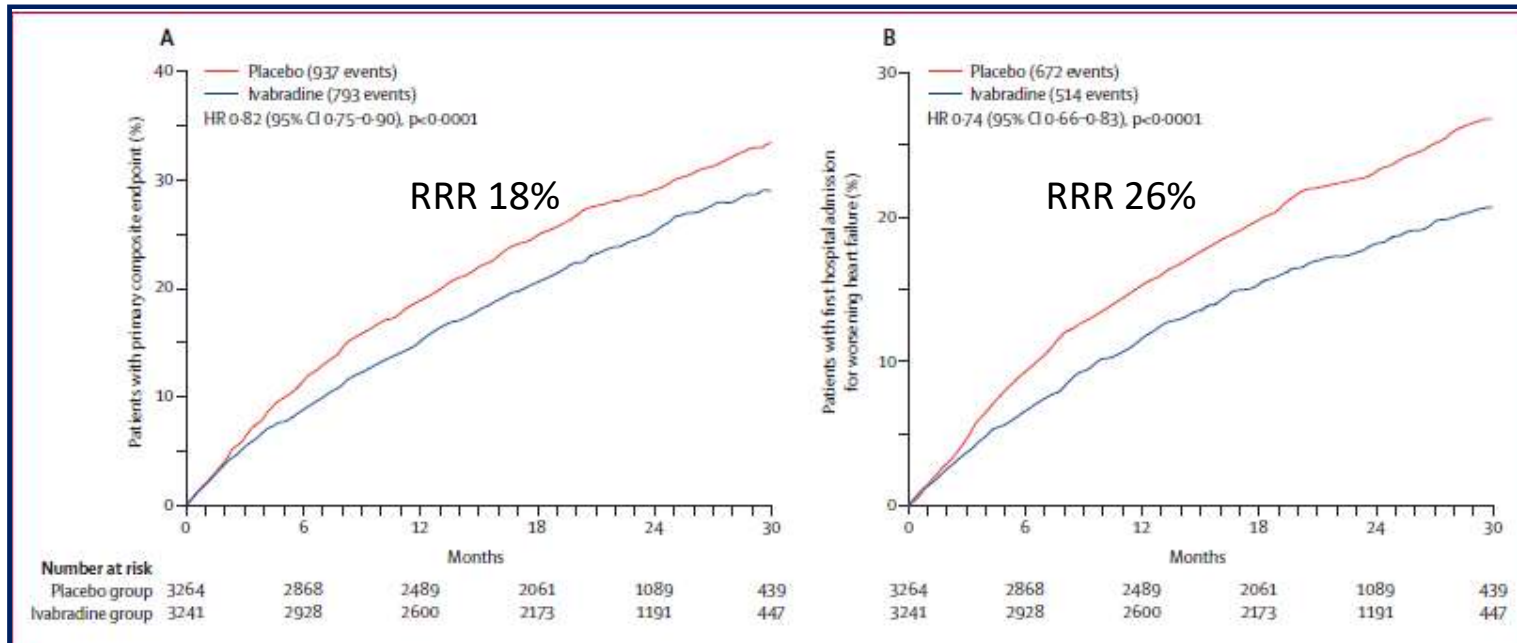
Behandling HFrEF

Ivabradine:

SHIFT - Ingen effekt på CV död

ARR för primär endpoint composite 4.2%. NNT 24

LV-funktion och livskvalite förbättrades

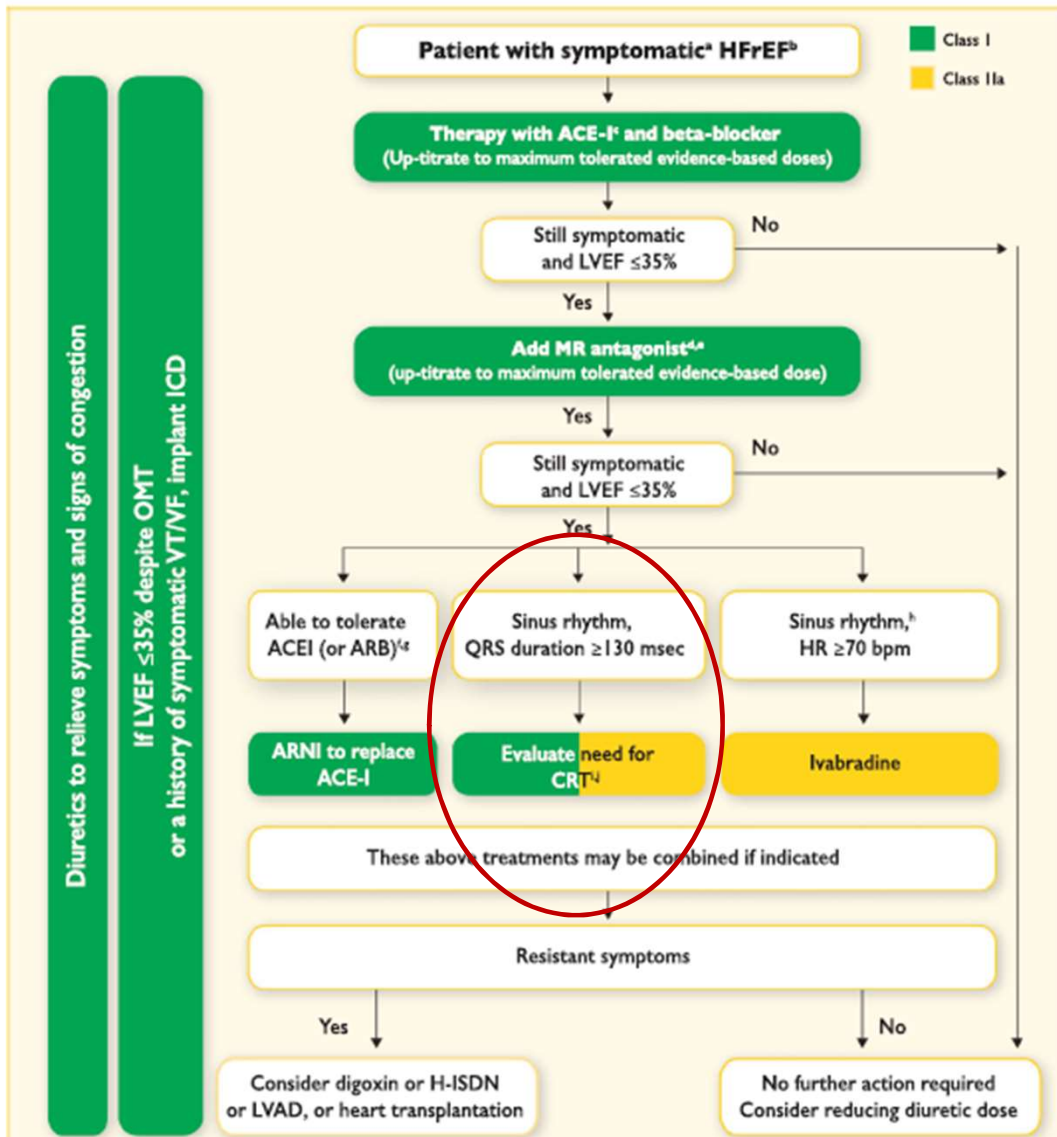

Behandling HFrEF

CRT-P eller CRT-D?

Factors favouring CRT-P	Factors favouring CRT-D
Advanced heart failure	Life expectancy >1 year
Severe renal insufficiency or dialysis	Stable heart failure, NYHA II
Other major co-morbidities	Ischaemic heart disease (low and intermediate MADIT risk score)
Frailty	Lack of comorbidities
Cachexia	

ESC guidelines 2016

Anemi vid Hjärtsvikt

	HFrEF – Systolisk Hjärtsvikt	HFpEF – Hjärtsvikt med bevarad systolisk funktion
Sjukhus kohorter	10-50%	21-68%
Randomiserade prövningar	19-23%	19-27%
Kommunala boenden/Öppenvården	28%	30-33%

- Undersöks inte på alla patienter
- Prevalensen variera stort!
- 2/3 har bidragande faktorer till hjärtsvikt

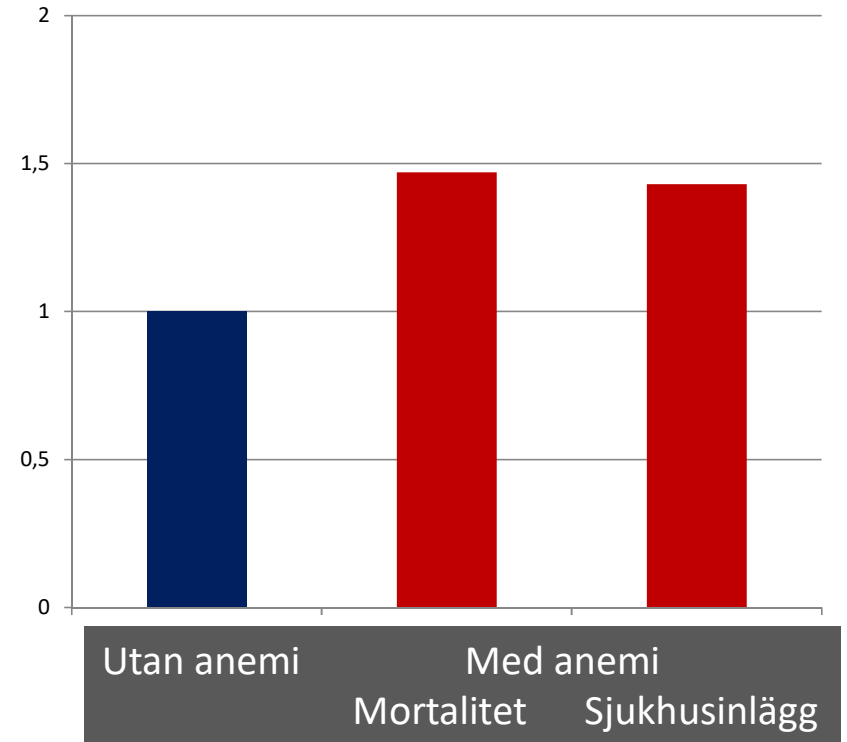
Anemi vid Hjärtsvikt?

Ökad förekomst hos:

- Äldre
- Kvinnor
- Gruppen med nedsatt njurfunktion

Studier över tid:

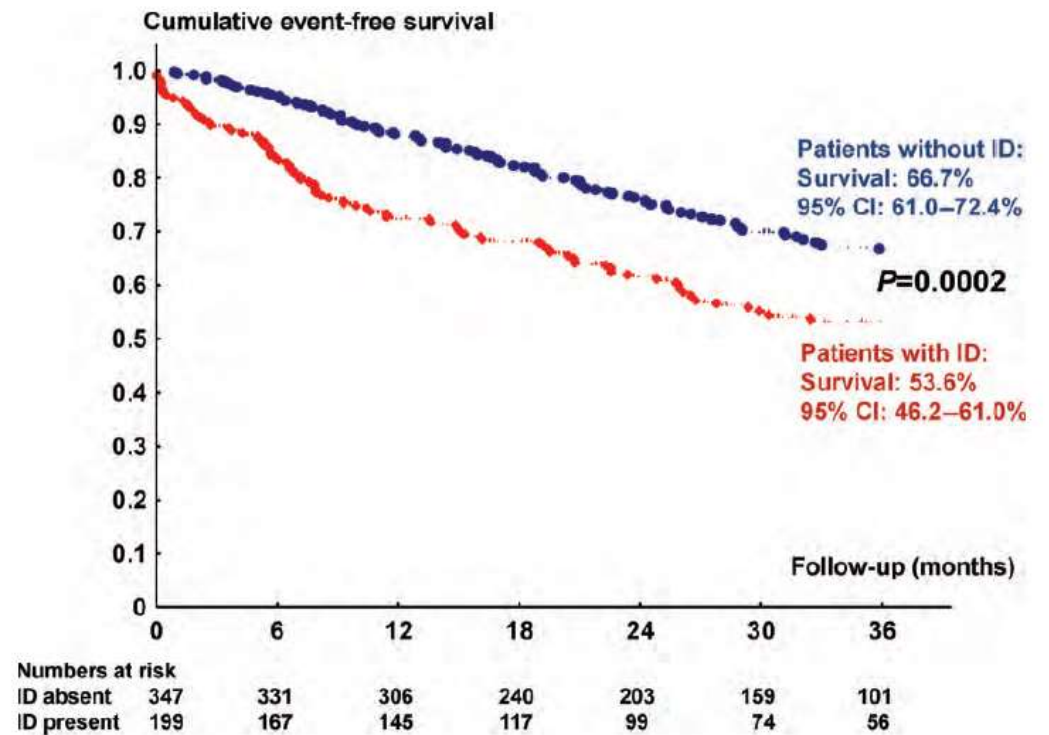
- 14% får anemi inom 1 år
- 26% får anemi inom 5 år
- Av de som har anemi vid start återhämtar sig 43%

Risken för händelse ökar med 3.3% för varje sänkning av Hb värdet

Järnbrist och Hjärtsvikt

Normalt Hb men järnbrist är också kopplat till ökad risk hos hjärtsviktspatienten!

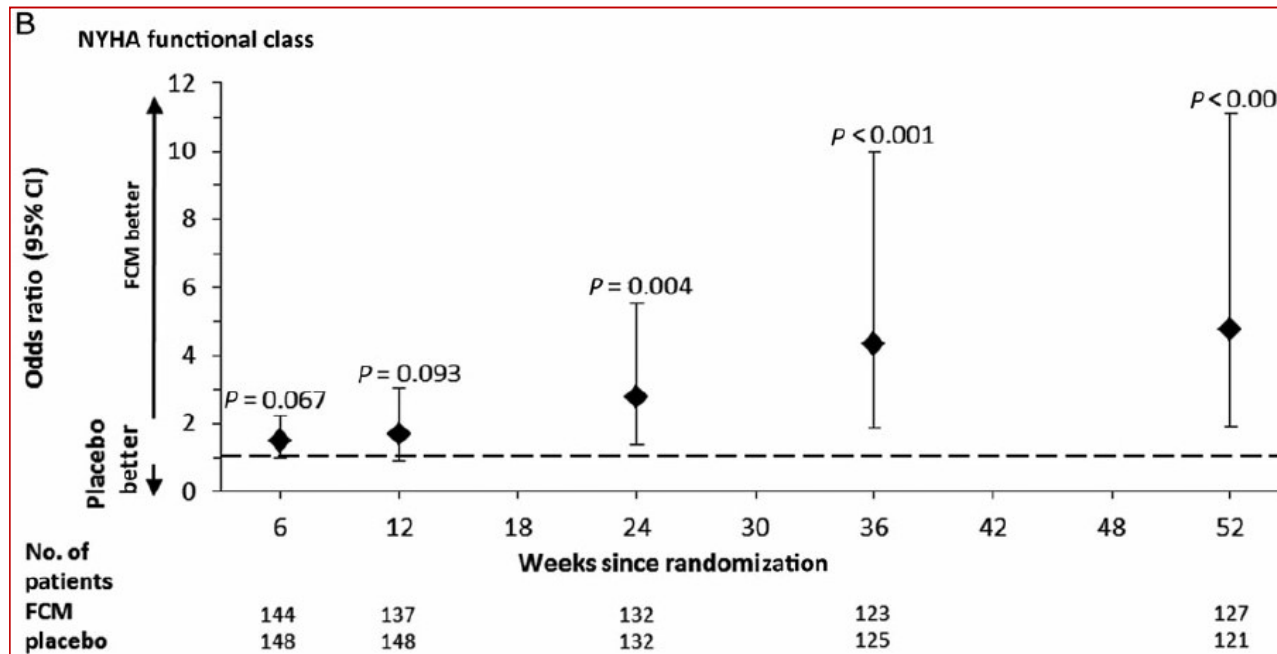

CONFIRM-HF

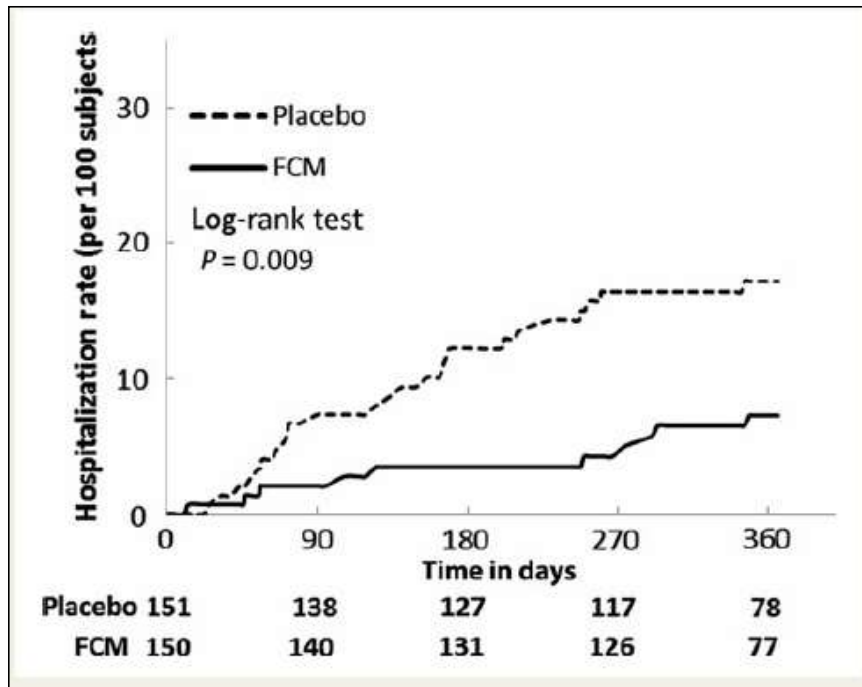
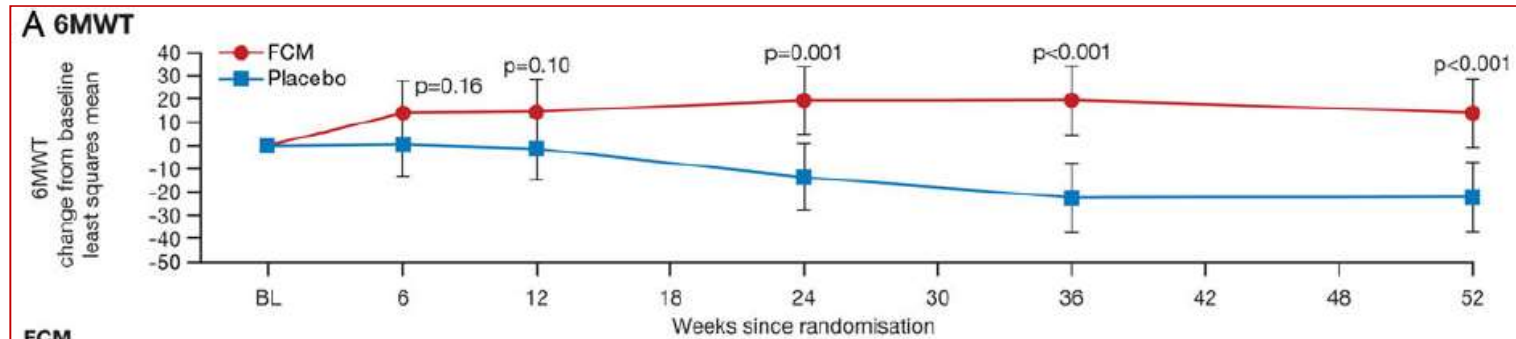
304 patienter med LVEF <45%, förhöjt NTproBNP och järnbrist.

Järnbrist def: ferritin <100 µg/mL eller 100-300 µg/mL om transferrinmättnad <20%

Behandling: Ferrinject 500-1000 mg vid start och efter 6 v. Sedan kontroll vid 12, 24 och 36 v fyllde på vid behov

CONFIRM- HF

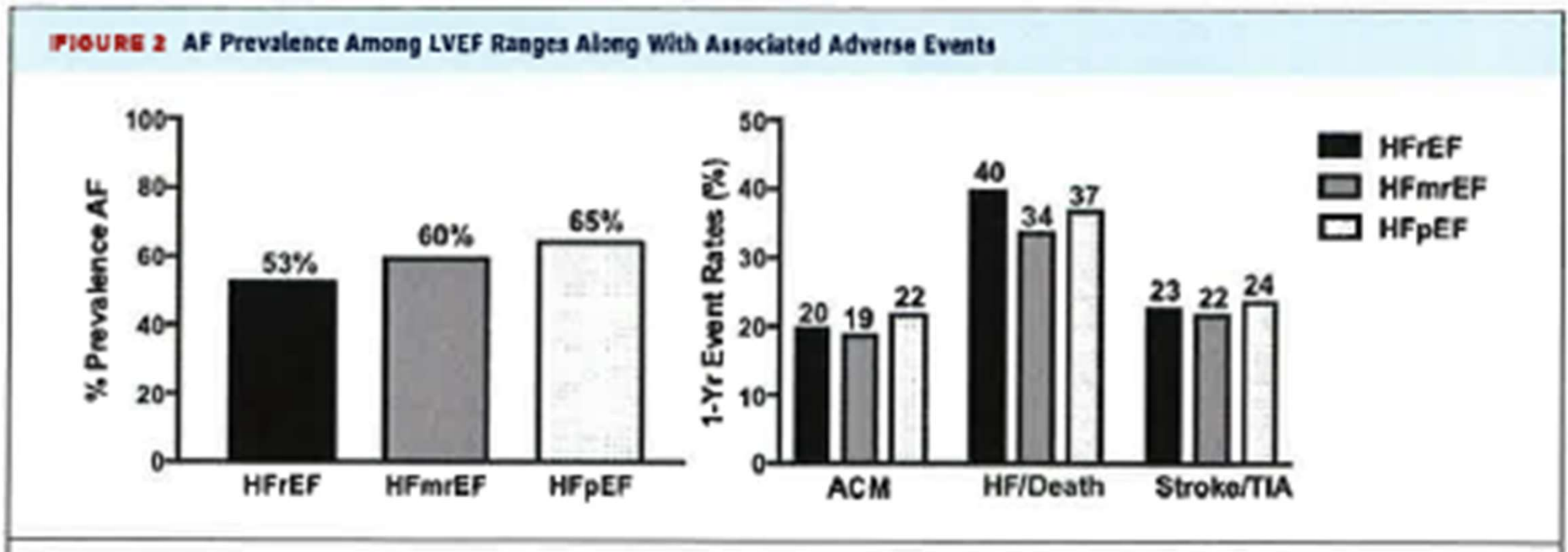
Hospitalisering pga försämrad hjärtsvikt

Med substitution förbättring av:

- Objektiv prestation
- Kliniska symptom
- Livskvalitet
- Hospitalisering pga HF

Kombinationen HF-AF vanligt problem

Förmaksflimmertyper vid hjärtsvikt

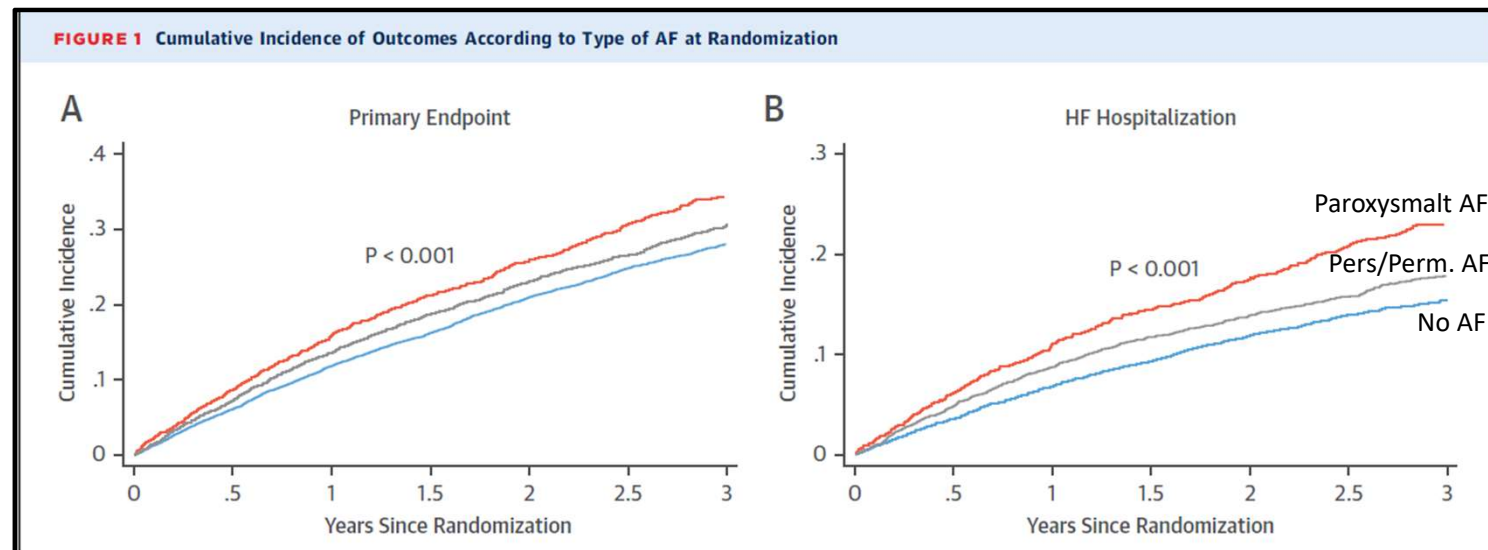
Persisterande förmaksflimmer är den vanligaste flimmertypen både i befolkningen generellt och i hjärtsviktspopulationen

Ca 30% av hjärtsviktspatienterna har **Paroxysmalt förmaksflimmer**

Metaanalys 15415 patienter

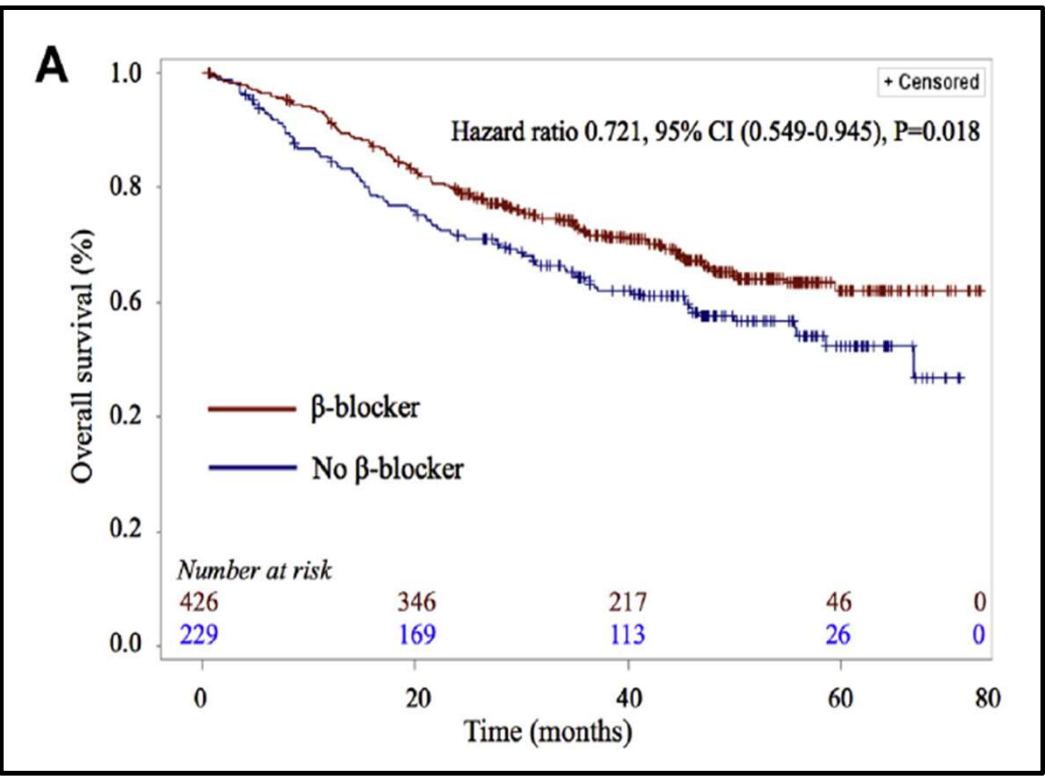
- Ökad risk för primära utfallet
CV död/HF hospitalisering
- Båda AF grupperna ökad risk för stroke

Mogensen U et al JACC 2017

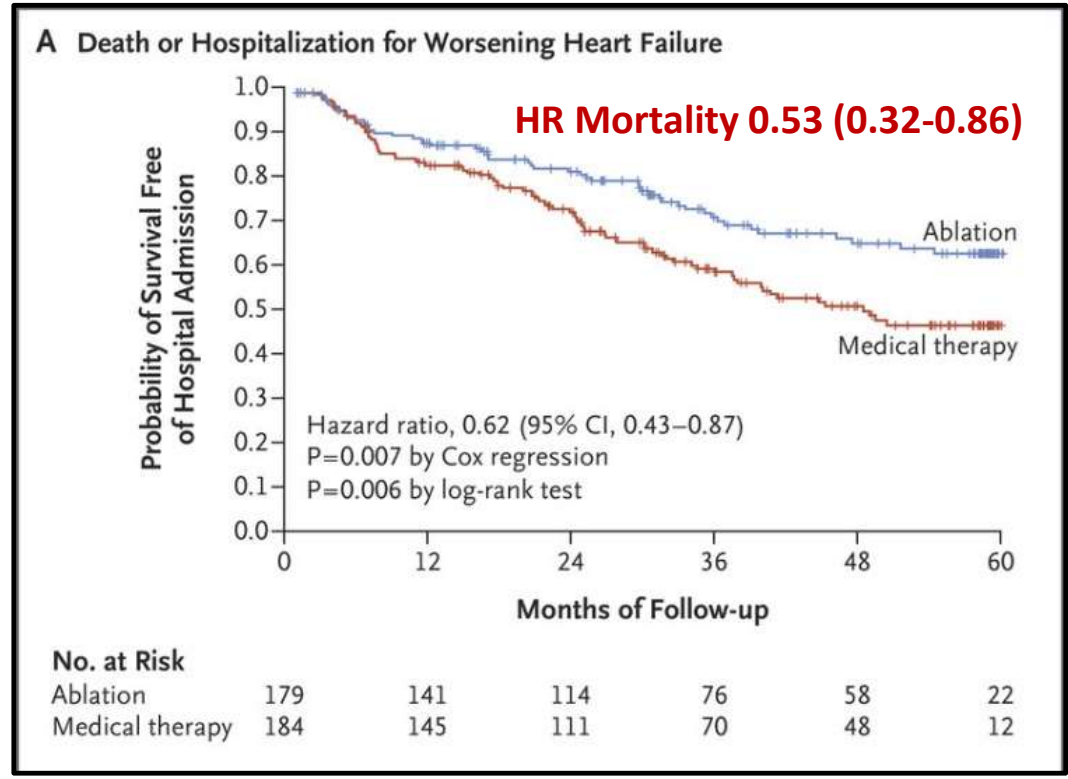
Frekvenskontroll- Betablockerare

Rytmkontroll – Kateterablation

Propensity score matchad kohort

Cadrin-Tourigny et al JACC HF 2017

CASTLE-AF 363 patienter, ej svarat på antiarytmika,
LVEF <35%

Ablation vs rate/rytm behandling

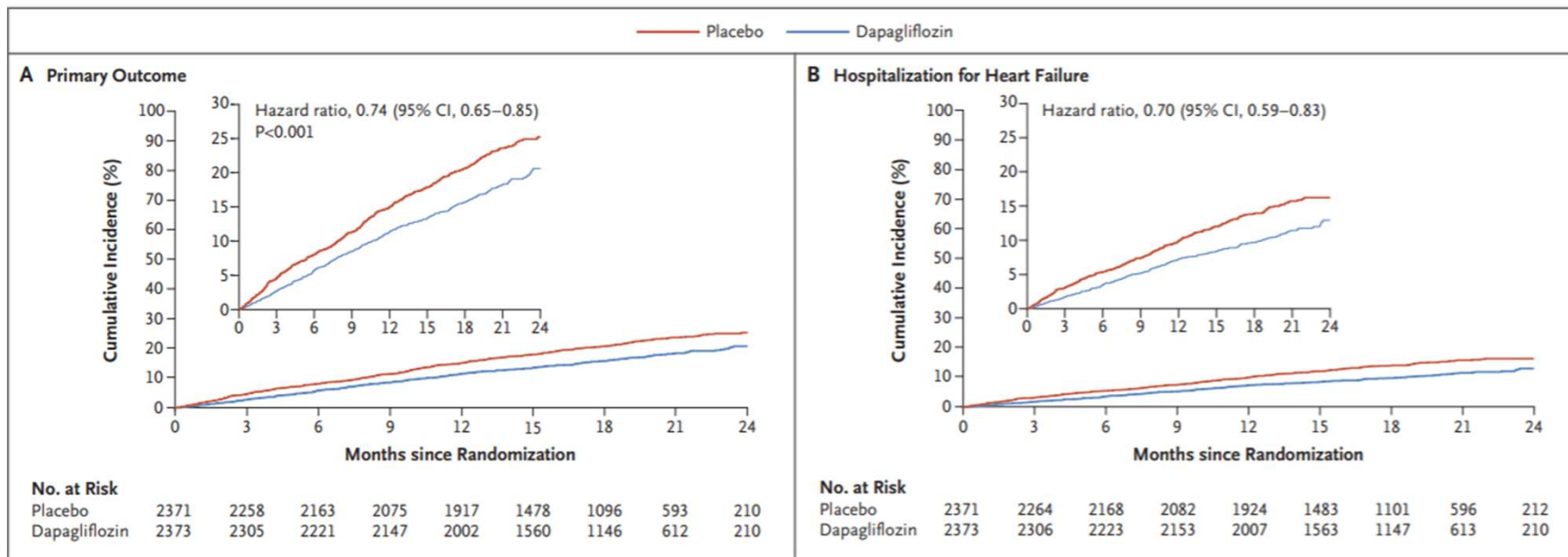
Marrouche NF et al NEJM 2018

Behandling HFrEF SGLT2 hämmare

DAPA-HF

4744 patienter 40% med diabetes

Behandling: >90% ACE/ARB/ARNI, 96% Betablockerare, 70% MRA

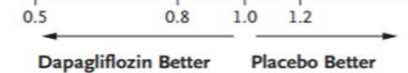

Behandling HFrEF SGLT2 hämmare

Subgroup	Dapagliflozin (N=2373) no. of patients/total no.	Placebo (N=2371) no. of patients/total no.	Hazard Ratio (95% CI)
All patients	386/2373	502/2371	0.74 (0.65–0.85)
Age			
≤65 yr	162/1032	196/998	0.78 (0.63–0.96)
>65 yr	224/1341	306/1373	0.72 (0.60–0.85)
Sex			
Male	307/1809	406/1826	0.73 (0.63–0.85)
Female	79/564	96/545	0.79 (0.59–1.06)
Race			
White	275/1662	348/1671	0.78 (0.66–0.91)
Black	26/122	32/104	0.62 (0.37–1.04)
Asian	78/552	118/564	0.64 (0.48–0.86)
Other	7/37	4/32	
Geographic region			
Asia	77/543	114/553	0.65 (0.49–0.87)
Europe	193/1094	218/1060	0.84 (0.69–1.01)
North America	54/335	73/342	0.73 (0.51–1.03)
South America	62/401	97/416	0.64 (0.47–0.88)
NYHA class			
II	190/1606	289/1597	0.63 (0.52–0.75)
III or IV	196/767	213/774	0.90 (0.74–1.09)
LVEF			
≤Median	222/1230	307/1239	0.70 (0.59–0.84)
>Median	164/1143	195/1132	0.81 (0.65–0.99)
NT-proBNP			
≤Median	100/1193	155/1179	0.63 (0.49–0.80)
>Median	286/1179	347/1191	0.79 (0.68–0.92)
Hospitalization for heart failure			
Yes	195/1124	279/1127	0.67 (0.56–0.80)
No	191/1249	223/1244	0.84 (0.69–1.01)

MRA at baseline				
Yes	281/1696	361/1674		0.74 (0.63–0.87)
No	105/677	141/697		0.74 (0.57–0.95)
Type 2 diabetes at baseline				
Yes	215/1075	271/1064		0.75 (0.63–0.90)
No	171/1298	231/1307		0.73 (0.60–0.88)
Atrial fibrillation or flutter on enrollment ECG				
Yes	109/569	126/559		0.82 (0.63–1.06)
No	277/1804	376/1812		0.72 (0.61–0.84)
Main cause of heart failure				
Ischemic	223/1316	289/1358		0.77 (0.65–0.92)
Nonischemic or unknown	163/1057	213/1013		0.71 (0.58–0.87)
Body-mass index				
<30	259/1537	320/1533		0.78 (0.66–0.92)
≥30	127/834	182/838		0.69 (0.55–0.86)
Baseline eGFR (ml/min/1.73m ²)				
<60	191/962	254/964		0.72 (0.59–0.86)
≥60	195/1410	248/1406		0.76 (0.63–0.92)

McMurray JJV et al NEJM 2019

Sträva efter måldoser i behandlingen!

Måldoser associerade med förbättrad överlevnad

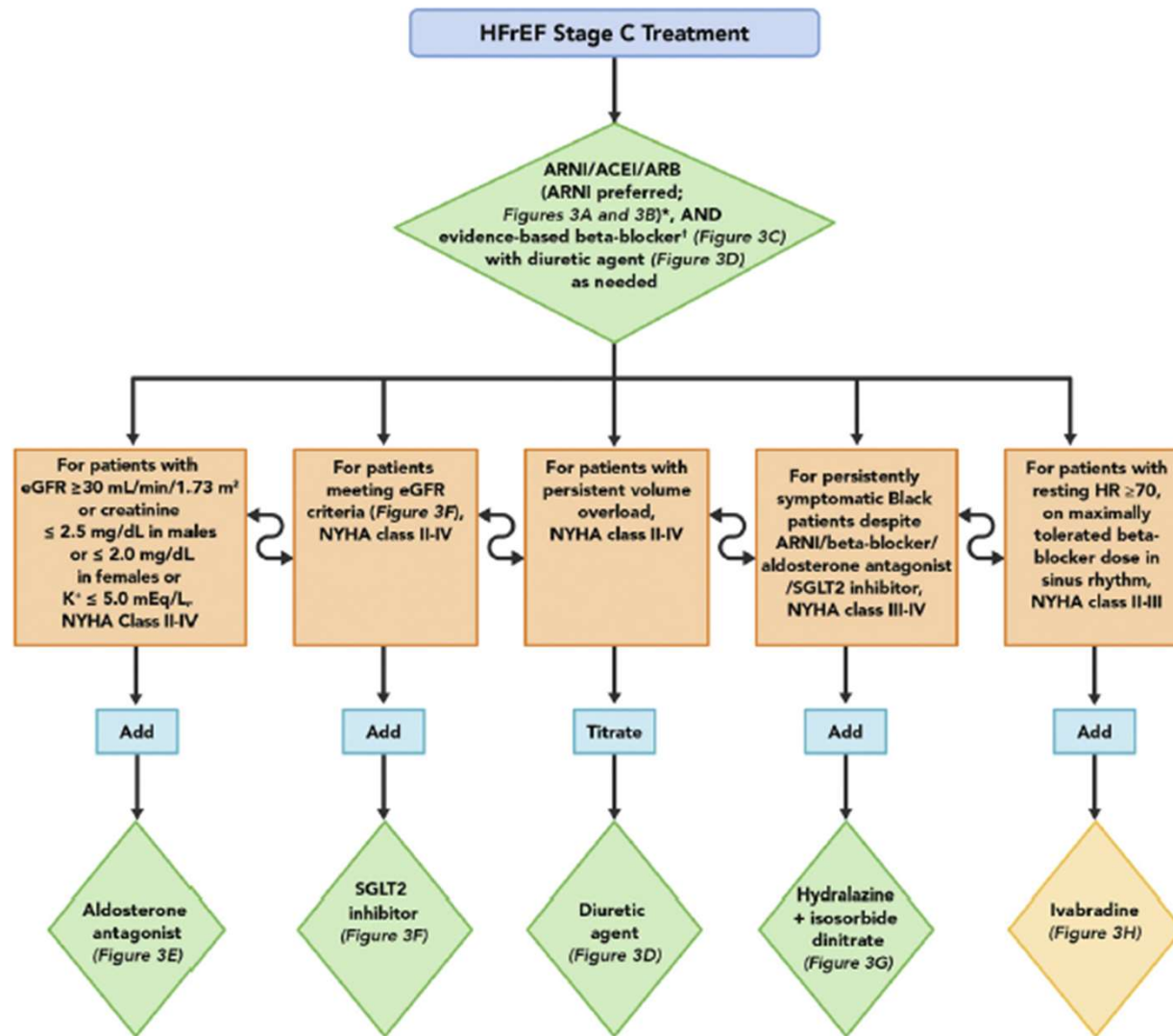
Evidence-based doses of disease-modifying drugs in key randomized trials in HFrEF¹

Drug class	Select agents	Target doses, mg
ACEI	Captopril ^a	50 TID
	Enalapril	10-20 BID
	Lisinopril ^b	20-35 OD
	Ramipril	10 OD
Beta-blocker	Bisoprolol	10 OD
	Carvedilol	25 BID ^d
	Metoprolol (CR/XR)	200 OD
ARB	Candesartan	32 OD
	Valsartan	160 BID
	Losartan ^{b,c}	150 OD
MRA	Eplerenone	50 OD
	Spirolactone	50 OD
ARNI	Sacubitril/valsartan	97/103 BID
If-channel blocker	Ivabradine	7.5 BID

Fonarow et al JAHA 2012
Ponikowski et al EHJ 2016

FIGURE 2 Treatment Algorithm for Guideline-Directed Medical Therapy Including Novel Therapies

Europeiska uppdaterade
guidelines för hjärtsvikt
kommer 2021

**Amerikansk
uppdatering för HFrEF**

TABLE 2**Indications for ARNI, Ivabradine, and SGLT2 Inhibitor Use****Indications for Use of an ARNI**

- HFrEF (EF $\leq$ 40%)
- NYHA class II-IV HF
- Administered in conjunction with a background of GDMT for HF in place of an ACEI or ARB

Indications for Use of Ivabradine

- HFrEF (EF $\leq$ 35%)
- On maximum tolerated dose of beta-blocker
- Sinus rhythm with a resting heart rate $\geq$ 70 beats/min
- NYHA class II or III HF

Indications for Use of an SGLT2 Inhibitor

- HFrEF (EF $\leq$ 40%) with or without diabetes
- NYHA class II-IV HF
- Administered in conjunction with a background of GDMT for HF

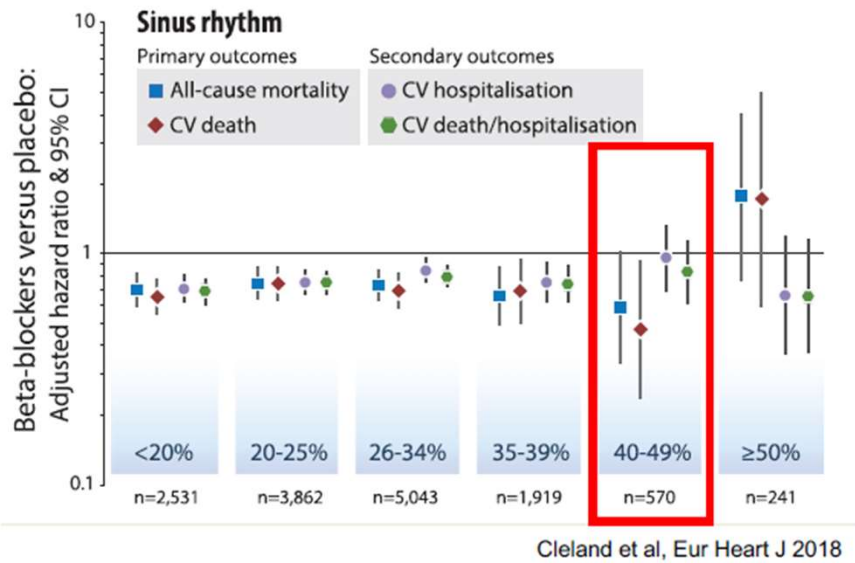
ACEI = angiotensin-converting-enzyme inhibitor; ARB= angiotensin receptor blocker; ARNI = angiotensin receptor-neprilysin inhibitor; EF = ejection fraction; GDMT = guideline-directed medical therapy; HF = heart failure; HFrEF = heart failure with reduced ejection fraction; NYHA = New York Heart Association; SGLT2 = sodium-glucose cotransporter-2.

Amerikansk uppdatering för HFrEF

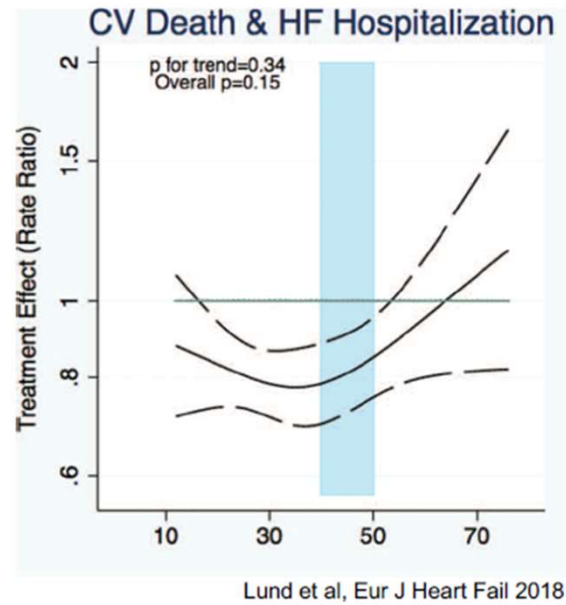

Behandling av HFmrEF – nytta av HFrEF behandling

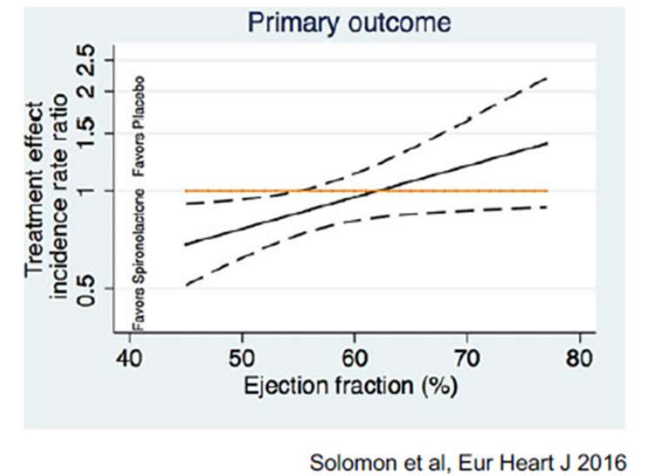
Meta-analys betablockerare

Post-hoc CHARM (candesartan)

Post-hoc TOPCAT (spironolakton)

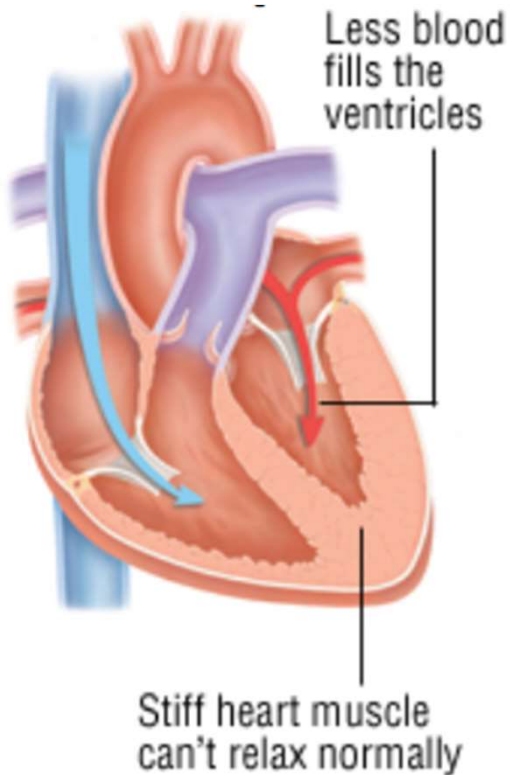
PARAGON-HF (Entresto)

Inkluderade LVEF >45%

HFmrEF "HFrEF light"?

Behandling av HFpEF ??

Behandla hypertonin, förmaksflimret och diabetes intensivt!

Har vi nytta av hjärtsviktsläkemedel?

Studier har inte visat någon effekt av ACE, ARB, betablockerare, ARNI, Nitrater, Digoxin, Ivabradin

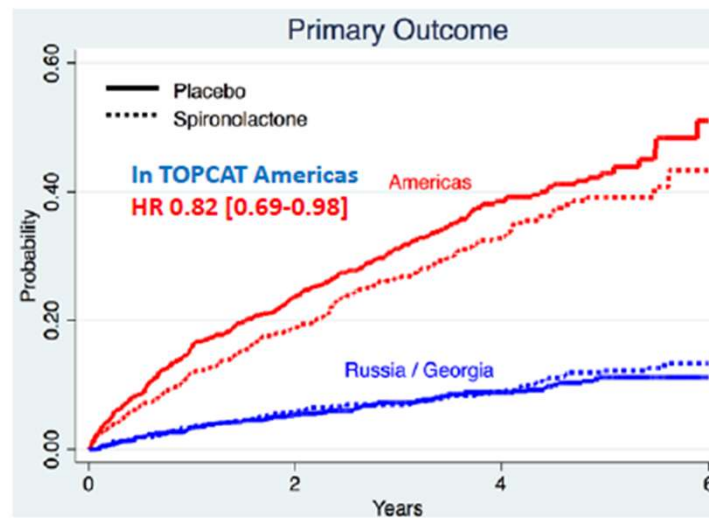
Behandling av HFpEF ??

HFpEF-patienter behandlas i nästan lika stor utsträckning med hjärtsviktsläkemedel som HFrEF..

Rikssvikt

..kan vara resultat av "feltänk" men också behandling av komorbiditet (t ex hypertoni, njursjukdom, ischemisk hjärtsjukdom mm)

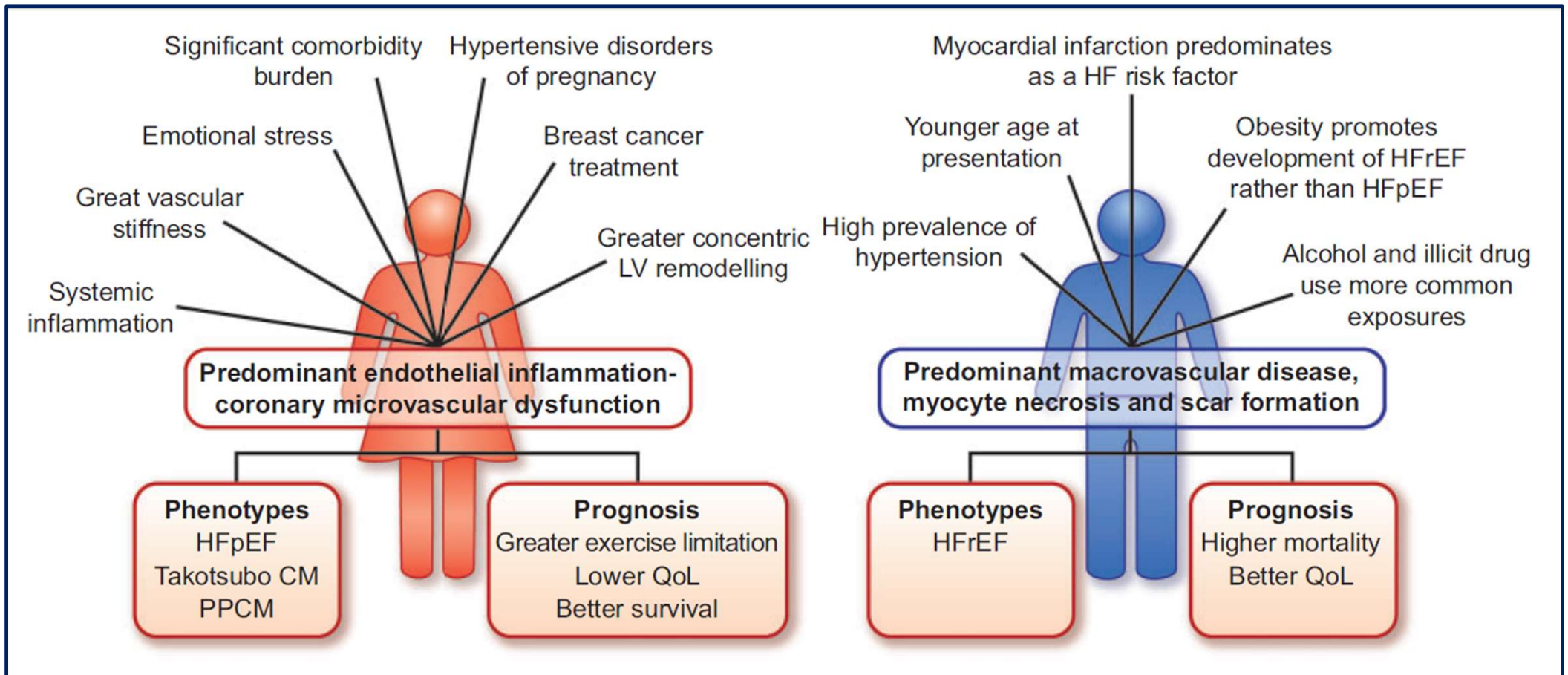
Kan MRA fungera vid HFpEF??

SPIRRIT
HFpEF

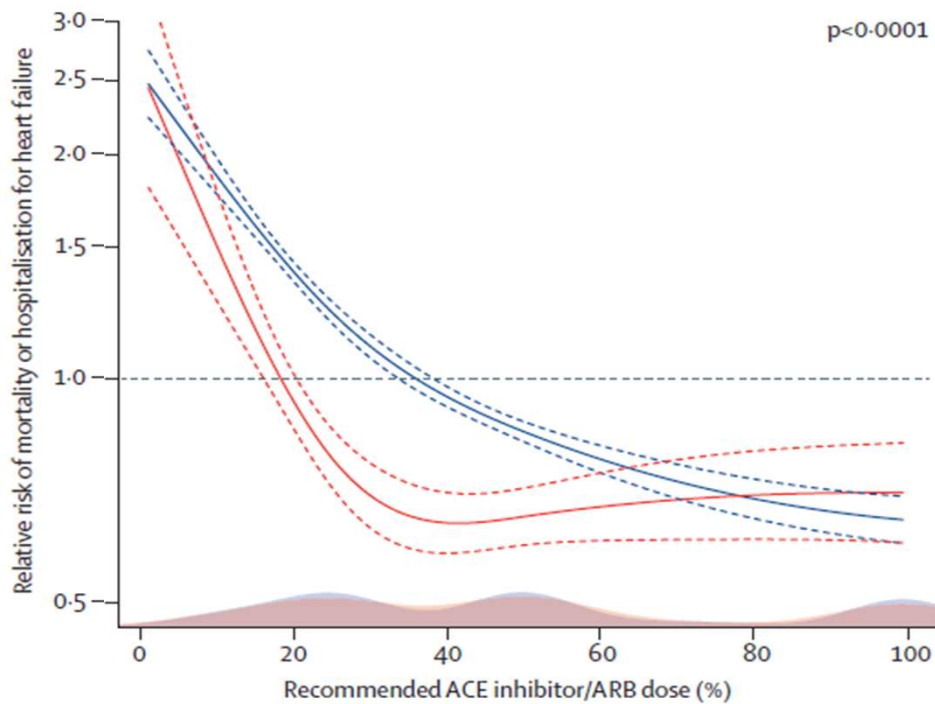
Pfeffer et al. Circulation 2015

Hjärtsvikt - Kvinnor och Män

Hjärtsvikt - Kvinnor och Män

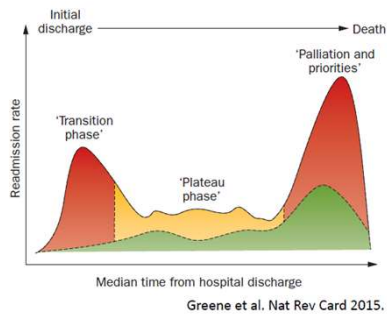
Måldos av ACE/ARB och betablockerare är lika för män och kvinnor?

- Lika stor andel når måldos
- Kvinnor har högre koncentration jmf män
- Lägst risken för död/hospitalisering för hjärtsvikt
  - Män vid 100% av måldos
  - Kvinnor vid 50% av måldos

Omhändertagande – samarbete!

- God tillgång till ekokardiografi
- Utredning bakomliggande sjukdomar
- Yngre patienter bedömning av kardiolog
- Om basbehandling ej tillräcklig behövs struktur för utvidgad individualiserad behandling
- Äldre med vätskeretention – möjliggör diuretikabehandling utan hospitalisering

“Take home message”

Vid misstanke hjärtsvikt – NTproBNP, EKG, uteslut andra orsaker till symptom - EKOKARDIOGRAFI

Fundera över bakomliggande orsak till hjärtsvikten

Vid HFrEF

- insättning av basbehandling utan fördröjning – hjärtsviktssjuksköterskemottagning!
- behandla järnbristen
- utvärdera effekt - eskalering av behandling – glöm inte MRA och järtrytmen
- konsultera kardiolog – ARNI, CRT, Ivabradine, SGLT2

Vid HFpEF

- behandla komorbiditet och riskfaktorer
- remiss för inklusion i SPIRIT-studien

Erbjud alla hjärtsviktspatienter fysisk träning

Tack